

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Anton Vasile și de către avocatul Cebotari Angela în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 10 februarie 2021, în cauza penală în privința lui

Cristal Vasile XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în s. XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.08.2020 - 23.11.2020;

Instanța de apel: 23.12.2020 - 10.02.2021;

Instanța de recurs: 19.04.2021 - 14.07.2021

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central din 23 noiembrie 2020, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală*, Cristal Vasile fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.art.70 alin.(3), 79 Cod penal, la 3 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în centrul de detenție pentru minori și tineret.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *în fapt* că, Cristal Vasile într-o zi din a doua decadă a lunii august 2019, urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale în formă perversă, în timpul însoțirii spre domiciliu din localitatea XXXXX a copilului Surjicova Amelia, născută la XXXXX și cunoscând cu certitudine despre vârsta ei de sub 14 ani, considerând că nu sunt observați de nimeni, pe un drum din extravilanul localității, profitând de starea de neputință și

imposibilitatea acesteia de a se apăra și a-și exprima voința în virtutea vârstei fragede, i-a aplicat lovituri cu o vergea peste corp, mușcând-o de umăr și depășindu-i rezistența, satisfăcându-și intenționat pofta sexuală în formă perversă prin introducerea membrului viril în anusul copilului.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. XXXXX din XXXXX, la minora Surjicova Amelia fusese depistate următoarele leziuni corporale: echimoze la nivelul spatelui, membrelor superioare și inferioare, ce se califică ca vătămare corporală neînsemnată. Ruptura recentă a anusului la cifra 7 (după cadranul ceasornicului), cu hemoragii neînsemnate în regiunea rupturilor și a mucoasei anusului, produse prin mecanismul de presiune și extindere cu un obiect contondent, posibil la introducerea în anus a penisului în stare de erecție, semn de raport sexual anal forțat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanță a reținut în drept, că faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal.

3. Inculpatul în comun cu reprezentantul legal Cristal Fiodor, au contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse non-privative.

În motivarea cerințelor sale au invocat că, urmau a fi aplicate dispozițiile art.art.23¹ și 79 Cod penal, cu stabilirea unei pedepse non-privative de libertate, ținându-se cont de minoratul lui și responsabilitatea redusă la momentul comiterii faptei, constatată prin raportul de expertiză judiciară nr. XXXXX din XXXXX, considerând pedeapsa închisori a fi una prea aspră ce nu-și va atinge scopul prevăzut de art.61 Cod penal de reeducare și prevenirea continuării activității criminale.

3.1. Procurorul, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Cristal Vasile, în baza art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa 6 ani și 8 luni închisoare, cu executarea în centrul de detenție pentru minori și tineret.

4. Prin decizia Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 10 februarie 2021, apelul comun a inculpatului cu reprezentantul legal al acestuia a fost respins ca nefondat.

A fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința, în partea stabilirii pedepsei și pronunțată în această parte o hotărâre nouă, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Cristal Vasile, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, cu aplicare prevederilor art.art.70 alin.(3), 79 alin.(1) Cod penal și art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa 5 ani închisoare, cu executarea în centrul de detenție pentru minori și tineret.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat că, cercetând baza

probată administrată pe caz și recunoscută de inculpat, cu includerea ei în conținutul procesului verbal al ședinței de judecată, a concluzionat vinovăția inculpatului în baza art.172 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Totodată, judecarea cauzei a avut loc în procedură simplificată, în baza prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală. În instanța de fond inculpatul a depus cereri prin care a solicitat judecarea cauzei sale în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, prin care recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, cerere, care a fost acceptată de instanța de fond.

În contextul dat, instanța de apel a subliniat că, concluzionând temeinicia sentinței în latura constatării faptei penale și încadrării juridice, a reținut caracterul excesiv și neargumentat de blând a pedepsei aplicate inculpatului pentru comiterea cu intenție a unei fapte excepțional de grave față de o persoană în vârstă de trei ani, fără a ține cont de caracterul social periculos a acțiunilor comise de el și urmările survenite, personalitatea lui și atârnarea față de cele săvârșite.

Instanța de apel a menționat că, deși instanța de fond corect a aplicat normele dreptului penal la aspectele de fapt a cauzei, ținând cont de responsabilitatea redusă a inculpatului, ce potrivit art.art.23¹ și 76 alin.(1) lit. d) Cod penal, constituie o circumstanță atenuantă, ce permite prin aplicarea art.79 Cod penal coborârea pedepsei sub limita minimă, prevăzută de sancțiunea normei imputate, totuși în opinia instanței de apel, pedeapsa aplicată de către instanța de fond este una exagerat de blândă, ce nu corespunde pericolului social sporit a faptei și urmărilor prejudiciabile survenite, nerestabilind echilibrul social și neavând efect de educare și prevenirea continuării activității criminale.

În această ordine de idei, instanța de apel a notat că, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din XXXXX, inculpatul suferă de tulburare organică de personalitate și comportament în urma disfuncției cerebrale cu intelect liminar, având capacitate redusă de înțelegere și dirijare a acțiunilor la momentul comiterii faptei, totuși intenția și scopul cu care el a acționat în privința unei minore în vârstă de trei ani, prin aplicarea forței fizice, fiind conștient de imposibilitatea acestei de a se apăra și de a-i opune rezistență, îi denotă caracterul violent a personalității sale.

Despre aceasta s-a indicat în cele două caracteristici liberate de la locul de trai și de studii a inculpatului, caracterizându-l ca persoană cu comportament și atitudine ne corespunzătoare față de procesul de studii, având un comportament dezorganizat, dezinteresat și uneori deviant, deseori absentând de la ore, fiind vizat de către autoritatea publică locală ca urmare a plângerilor depuse de localnici.

La fel, potrivit referatului presentințial de evaluare psihic-socială a personalității inculpatului Cristal Vasile, pe parcursul anilor de învățământ la gimnaziul din localitate s-a manifestat ca un elev iresponsabil, neglijent, cu o reușită foarte scăzută, deseori absentând de la ore, părinții ne contribuind la

procesul de educare, având un cerc de prieteni cu potențial infracțional, iar perspectivele de reintegrare în societate a minorului sunt medii.

În sinteza celor stabilite, instanța de apel a conchis că, în speță persistă minoratul inculpatului ca circumstanță excepțională a cauzei, ce permite aplicarea art.79 Cod penal, precum și responsabilitatea lui redusă la momentul comiterii faptei ca o circumstanță atenuantă prevăzută de art.76 alin. (1) lit. d) Cod penal, însă instanța de apel a înăspriț inculpatului pedeapsa, doar, că nu la limita maximă solicitată de procuror.

5. avocatul Anton Vasile în numele inculpatului, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de apel la individualizare pedepsei nu a luat în considerație toate circumstanțele atenuante a cauzei penale cât și datele caracteristice ce îl caracterizează și anume faptul că, Cristal Vasile, s-a căit sincer de cele întâmplate, a recunoscut pe deplin vinovăția, are loc permanent de trai, nu se află la evidență la medicul narcolog, precum și responsabilitatea lui redusă la momentul comiterii faptei ca o circumstanță atenuantă prevăzută de art. 76 alin.(1) lit. d) Cod penal, fără antecedente penale.

Cu trimitere la prevederile art.art.70 alin.(3), 79 alin.(1) Cod penal, partea apărării a menționat că, ținând cont de analiza cumulativă a criteriilor de individualizare și coroborare a probelor care furnizează informațiile respective, precum și indicarea temeiurilor care fundamentează proporționalitatea în scopul reeducării infractorului, prin caracterul pedepsei aplicate și așteptările societății față de actul de justiție realizat, sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, precum și aplicând efectul circumstanțelor atenuante indicate mai sus, consideră că corectarea lui Cristal Vasile este posibilă și fără privarea lui de libertate.

5.1. Avocatul Cebotari Angela a contestat cu recurs decizia **în numele inculpatului**, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă non-privativă de libertate.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, Cristal Vasile suferă de o boală cu diagnosticul de tulburare organică de personalitate și comportament în urma disfuncției cerebrale cu intelect liminar, care potrivit raportului de expertiză judiciară din 03.07 2020, expertul a constat că în momentul săvârșirii infracțiunii incriminate, avea capacitate redusă de a conștientiza și dirija acțiunile sale.

Astfel, legiuitorul în acest sens a rezervat în această situație persoanelor vinovate responsabilitate penală redusă prin prisma prevederilor art.23¹ Cod penal, de care instanța de apel nu a ținut cont și nu a aplicat prevederea dată, ci dimpotrivă a înăspriț pedeapsă unei persoane cu responsabilitate redusă.

Partea apărării a considerat că, instanța de apel nu s-a expus la circumstanța

atenuantă la care Cristal Vasile împreună cu reprezentantul său a făcut referire în cererea de apel motivat, ci a motivat că în opinia instanței de apel, pedeapsa aplicată de către prima instanță este una exagerat de blândă, ce nu corespunde pericolului social sporit a faptei și urmările prejudiciabile survenite fără a menționa direct și concret dacă la speță au fost aplicate prevederile art.79 Cod penal.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurile declarate de partea apărării, menționând că acestea urmează a fi remise pentru judecare în Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Conform art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În cauza deferită judecării, au fost declarate cereri de recurs de către doi avocați în numele inculpatului, care, invocând doar dezacordul cu soluția instanței de apel în partea pedepsei stabilite inculpatului, din care motiv hotărârea judecătorească contestată va fi supusă verificării doar sub acest aspect.

Colegiul penal reține că, în susținerea recursurilor s-a invocă drept temeiuri de casare a deciziei instanței de apel, pct.6) alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală, însă din textul și motivele acestora se deduce că urmează a fi încadrate la prevederile pct.10) alin.(1) al art.427 Cod de procedură, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând materialele cauzei, în raport cu alegațiile recurenților, Colegiul penal ajunge la concluzia că cele invocate de recurenți, nu și-au găsit confirmarea, iar soluția adoptată pe marginea acestei spețe de către instanța de apel, este legală, întemeiată și urmează a fi menținută integral.

Prin urmare, Colegiul penal reține că, potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, persoana celui vinovat, circumstanțele atenuante și agravante, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține că, persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, instanța de recurs reamintește că, categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, în cazul săvârșirii unei infracțiuni doar instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni, ținând cont de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

În acest context, Colegiul penal consideră că, la aplicarea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea săvârșită prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.61, 75 Cod penal, totodată ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului, precum și de faptul că a recunoscut vina, se căiește de cele comise, anterior nu a fost în conflict cu legea penală.

La fel, sa ținut cont și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, de circumstanțele atenuante cum ar fi responsabilitatea redusă a inculpatului care se încadrează în prevederile art.art.23¹, 76 alin.(1) Cod penal, ce ar permite aplicarea art.79 Cod penal, coborârea pedepsei sub limita minimă, prevăzută de sancțiunea normei imputate, însă această pedeapsă nu ar fi corespuns pericolului social sporit a faptei și urmărilor prejudiciabile survenite, nerestabilind echilibrul social și neavând efect de educare și prevenirea continuării activității criminale.

În aceste circumstanțe Colegiul penal conchide că, de către instanța de apel s-a ținut cont și de prevederile art.70 alin.(3) Cod penal la stabilirea pedepsei închisorii

pentru persoana care, la data săvârșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită, reduse la jumătate.

Totodată, Colegiul penal menționează că, a fost examinată cauza în baza art.364¹ Cod de procedură penală, inculpatul a recunoscut integral vinovăția și instanța de apel la emiterea deciziei a ținut cont și de prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, care stipulează că în caz de aplicare a pedepsei închisorii inculpatul beneficiază de reducerea cu 1/3 din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, fiind stabilite noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei

Colegiul penal apreciază drept întemeiate argumentele instanței de apel privind alegațiile invocate de partea apărării cu referire la gradul de severitate a pedepsei aplicată - este prea aspră, având în vedere că la caz nu au fost stabilite circumstanțe agravante de către instanța apel pe parcursul judecării cauzei, pedeapsa inculpatului fiind aplicată în limitele sancțiunii articolului incriminat, cu respectarea normelor procedurale referitor la reducerea pedepsei.

În acest context, Colegiul penal respinge argumentele invocate în recursuri, or, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite, suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

O pedeapsă prea blândă nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către făptuitor și alte persoane

Suplimentar, analizând textul deciziei atacate în coraport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal atestă că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din deciziei, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și-o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, Colegiul penal opinează că, argumentele punctate în cererea de recurs privind greșita individualizare a pedepsei nu sunt incidente cauzei deferite

judecării, instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, pedeapsa aplicată inculpatului fiind individualizată corect, echitabilă și în concordanță cu scopul pedepsei penale, fapt ce determină incontestabil concluzia de inadmisibilitate a recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Anton Vasile și de către avocatul Cebotari Angela în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului judiciar penal al Curții de Apel Bălți din 10 februarie 2021, în cauza penală în privința lui Cristal Vasile XXXXX, deoarece sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 12 august 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena